

Comentariul poeziei Sonete scrisa de Mihai Eminescu - prima parte

Cele trei poezii in forma de sonet, grupate si numerotate cu cifre romane apar in volume, uneori, si ca texte izolate, carora li s-a dat titlu pornind de la primul vers al fiecareia. Ele au fost publicate in 1879, la 1 octombrie, alaturi de Freamat de codru, Foaia vesteda, Despartire.

E vorba despre o triada construita pe o singura tema, reprezentand transfigurarea "intensei nostalgii veroniene" si invalund pe cititor in "atmosfera hipnotica si de vraja", cum scrie Perpessicius. "Podoaba si exercitiu" (ibidem), sonetele au "structura simetrica, reluand, in tertinele fiecarui sonet, aceeasi miscare (reala la inceput, asteptata apoi, visata in cele din urma), miscarea plutitoare de apropiere a imaginii iubitei" .

Nota accentuat melancolica si grava a acestor poezii e un semn al maturitatii glasului insingurat, neimplinit in iubire, visand inca la ea.

Sonetul aluneca spre elegie, spre meditatie. Impreuna, aceste poeme alcatuiesc un frumos triptic de momente "corespunzand, fiecare, unei trepte temporale mereu mai indepartate" (Ioana Em. Petrescu): reclusiunea in odaie, dincoace de fereastra batuta de ploaie si vant, visul, apropierea unei fapturi feminine; invocatia; chemarea adresata iubitei.

Cadrul e poetic romantic: toamna tarzie, nestatornicia vremii, focul din odaie, seara. E o "poezie de interior". Gestic, alcatuind un ritual al corespondentelor cu natura, pregateste meditatia. Ea, citind "scrisori din roase plicuri", somnolenta; el - ingandurat, visand la un basm al inceputurilor; apoi miscarea moale prin odaie a iubitei, la care se adauga amintirea iubirii incipiente, care inspira "azi" creatia, chemarea adresata iubitei instrainate, disparute.

De la voluptatea altor poeme de iubire, poetul trece aici la o asimilare intelectualizata a sentimentului adancit prin amintire si extensie in mit: "Exaltarile pasionale sunt acum purificate, puse la o cheie melancolica si religioasa". Sacralitatea momentului si evlavie eului ramas in preajma iubirii ca inaintea unei icoane sunt compensatii ale unui dor comunicat indirect, sau cu o discretie vulnerata.

Primul sonet instaureaza atmosfera. Toamna cu frunze duium, vant, ploaie sau zloata, ceata - toate in contrast cu interiorul calm si primitiv, alaturi de foc. O armonie se asaza intre lucruri imprecis conturate. E vorba, mai degraba, de o stare sufleteasca, de situarea in miezul unui anotimp al melancoliei si al unei amortiri a elanurilor si dinamismului. Rememorarea, nevoia de singuratate, visarea, jocul erotic devin substitute absolute ale miscarii interioare. Un fel de pastel al intalnirii anotimpului exterior cu cel interior: "Afara-i toamna, frunza-mprastiata, I Iar vantul zvarle-n geamuri grele picuri; I Si tu citesti scrisori din roase plicuri I Si intr-un ceas gandesti la viata toata". O "dubla reclusiune" (Ioana Em. Petrescu) - cea in spatiul odaii si evaziunea in visare.